CURTEA DE APEL BĂLŢI

Dosarul nr.21rji-533/24 Instanţa de fond: Judecătoria Edineț

sediul Briceni

Judecător: A. Andronache

D E C I Z I E
ÎN NUMELE LEGII

31 iulie anul 2024 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Rotaru Ala
Judecători: Burdeniuc Ruslana, Pușca Dumitru

A judecat în ordine de recurs recursurile declarate de către directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani Socol Andrei împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 03.04.2024 la plângerea condamnatului Popovici Ion împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție

Procedura de citare legală executată.

Asupra recursurilor, în baza materialelor din dosar şi argumentelor prezentate în şedinţă, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi -

C O N S T A T Ă:

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 03.04.2024:
-A fost admisă plângerea condamnatului Popovici Ion împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale se admite.
-S-a constatat faptul că, Popovici Ion a fost deținut în perioada 27.12.2022-14.03.2024, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului si a libertăților fundamentale, în total 443 (patru sute patruzeci și trei) zile.
-În condițiile art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa lui Popovici Ion, cu 45 (patruzeci și cinci) zile pentru 443 (patru sute patruzeci și trei) zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu calculare a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

-Termenul pedepsei definitive stabilită lui Popovici Ion prin decizia Curții de Apel Bălți din 27.12.2019, cu închisoare pe un termen de 6 (șase) ani, s-a redus cu 45 (patruzeci si cinci) zile.
-S-a obligat administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheieri.

Încheierea instanței de fond a fost contestată cu recurs prealabil și ulterior cu recurs motivat de către directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani Socol Andrei, invocând în motivare că consideră încheierea neîntemeiată şi pasibilă casării din considerentele ce succed:
-În Raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul ședinței de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv și fototabele, care cu certitudine dovedesc, în Penitenciarul nr.2-Lipcani condamnatului Popovici Ion au fost acordate condițiile satisfăcătoare de detenție, și anume:
-Condamnatului a fost acordată suprafața locativă 3,81 m2 pentru un condamnat în celula colectivă.
-Condamnatul a fost deținut în celula bine iluminate și ventilate. Iluminarea și ventilarea celulei a fost asigurată prin intermediul 3 geamurilor din termopan, care se
deschid. Iluminarea artificială a fost asigurată prin 2 corpurile de ilum, câte 100 Wt.
-Încălzirea celulei a fost efectuată prin sistem centralizat de încălzire, celula fiind dotată cu 4 calorifere de încălzit, temperatura aerului în perioada de încălzire se păstrează la un nivel nu mai mic de 18° C.
-Blocul sanitar nu este situat în celulă, dar în încăperi separate, şi corespunde normelor de igienă şi intimitate.
-Condamnatului a fost acordat dreptul la deplasarea liberă pe teritoriul penitenciarului în timpul zilei, în limitele stabilite de administrația penitenciarului.
-Spălarea hainelor a fost efectuată prin intermediul spălătoriei, dotată cu 4 mașini de spălat de tip automat. În penitenciar sunt amenajate locurile speciale pentru uscarea hainelor.
-Deratizarea şi dezinsectizare încăperilor penitenciarului se efectuează trimestrial de agent economic specializat conform contractului încheiat.
-Asistența medicală se acordă în regim non-stop.
-Alimentația corespunde standardelor stabilite.
-În Penitenciarul nr.2-Lipcani apa potabilă este asigurată din fântâna arteziană, componența chimică şi starea sanitaro-microbiologică apei sunt regulat verificate de către laboratorul CSP Edineţ Ministerului Sănătății RM. Calitatea apei corespunde standardelor.
-Solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanța, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată plângerea condamnatului Popovici Ion.

Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursurilor şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, în aspectul dat, care până la data examinării recursului nu au parvenit.

Verificând argumentele invocate în recursuri şi verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursurile declarate urmează a fi respinse ca fiind nefondate, iar încheierea contestată ca fiind legală şi întemeiată, urmează a fi menținută fără modificări reieșind din următoarele considerente.

Conform art.449 al.1 lit.a CPP RM se reglementează, că judecând recursul, instanța de recurs adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

Colegiul penal conchide că instanța de fond la examinarea plângerii înaintate de condamnatul Popovici Ion împotriva administrației instituțiilor penitenciare privind condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, a respectat normele procesuale, a verificat complet şi în mod obiectiv circumstanțele cauzei şi în legătură cu cele stabilite just şi întemeiat a ajuns la concluzia privind admiterea plângerii condamnatului Popovici Ion, temei de casare a încheierii instanței de fond din motivele invocate nefiind stabilite.

În sensul dat, potrivit materialelor cauzei instanța de fond a constatat, că prin sentința Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 13.08.2019, Popovici Ion a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. a), d), art. 179 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) și art. 85 alin. (1) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 700 unități convenționale în sumă de 14000 lei.

La fel, prin sentința Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 08.11.2019, Popovici Ion a fost condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, în condițiile prevederilor art. 84 alin. (4) Cod penal, la 5 ani 6 luni închisoare, cu amendă în mărime de 700 unități convenționale urmând a fi executată de sine stătător.

Prin sentința Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 27.12.2019, Popovici Ion fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (1) , art. 320^1 Cod penal, în condițiile prevederilor art. 84 alin. (1) art. 84 alin. (4) Cod penal, la 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 700 unități convenționale aceasta urmând a fi executată de sine stătător.

Ulterior, termenul pedepsei i-a fost redus în condițiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală după cum urmează: prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 27.06.2020 cu 24 zile; prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 28.12.2021 cu 76 zile; prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 31.01.2023 cu 36 zile.

Conform materialelor din dosar Popovici Ion s-a aflat în detenție în perioadele 13.08.2019-17.09.2019 și 08.10.2019-27.12.2019 și în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioadele 17.09.2019-08.10.2019 și 27.12.2019-14.03.2024 (data depunerii raportului) în Penitenciarul nr. 2 Lipcani.

Instanţa de judecată a constatat că, condamnatul Popovici Ion s-a deţinut în Penitenciarul nr.2 Lipcani în sectorul de detenţie semiînchis, în blocul locativ nr. 1 în celula nr. 10, suprafaţa locuibilă pentru o persoană a fost de 3,18 m^2, nefiind respectată norma spațiului locativ.

Prin Raportului privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la P-2 la 19.05.2023, membrii CpPT atrag atenţia administraţiei penitenciarului la soluţionarea problemei suprapopulării, si au constatat că, în marea majoritate a celulelor condiţiile sunt degradante, condamnaţii fiind plasaţi în dormitoarele cu suprafeţe mari, supraaglomerate, mobilier învechit, lenjerie de pat uzată şi plapome insalubre, miros neplăcut. Astfel, s-a constată că condamnatul s-a deţinut în condiţii unde nu se respectă norma spaţiului locativ de 4 m^2.

Instanţa de fond a constatat că condamnatul s-a deţinut în celule populate cu diferite insecte și a apreciat critic cele invocate de către reprezentantul administraţiei penitenciarului precum că, deratizarea și dezinfectarea încăperilor se efectuează trimestrial de către agent economic specializat, conform contractului încheiat, nefiind prezentate careva probe pe acest

fapt. Însă faptul că celule sunt populate cu diferite insecte au constatat si membrii CpPT prin raportul din 19.05.2023.

Instanţa de fond a apreciat ca unele întemeiate argumentele condamnatului precum că iluminarea în celulă este insuficientă, or, membri CpPT au constatat în Raport că, iluminarea artificială si naturală în celule este slabă.

Prin urmare, luând în consideraţie cele expuse, instanţa de fond a considerat, că dificultăţile condamnatului Popovici Ion pe parcursul detenţiei în Penitenciarul nr.2 Lipcani au depăsit semnificativ nivelul de suferinţă inerent detenţiei, prin faptul deţinerii în condiţii unde nu se respectă norma spaţiului locativ, celule populate cu diferite insecte; iluminarea celulei insuficientă, condiţii care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO şi suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul dat.

Astfel, reieșind din cele descrise instanţa de judecată, a constatat, că Popovici Ion s-a deţinut în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în calitate de condamnat în Penitenciarul nr.2 Lipcani în perioada 27.12.2022-14.03.2024, data depunerii raportului, în total 443 zile.

Totodată, la soluţionarea acestui tip de plângeri legiuitorul a prevăzut nu numai necesitatea constatării de către instanţă a încălcărilor privind condiţiile de detenţie care au afectat grav drepturile condamnatului, dar şi stabilirea unei reduceri a pedepsei care variază de la 1 zi la 2 zile, în dependenţă de gradul şi intensitatea suferinţelor.

La stabilirea unei reduceri a pedepsei în perioada deţinerii în P-2 Lipcani instanţa de fond a ţinut cont de faptul că condamnatul Popovici Ion s-a deţinut în condiţii unde nu se respectă norma spaţiului locativ; celule populate cu diferite insecte; iluminarea celulei insuficientă, inconvenienţele create fiind relativ semnificative.

Instanţa de fond a luat în consideraţie şi analiza comparativă a condiţiilor de detenţie din alte instituţii penitenciare din Republica Moldova, cum ar fi penitenciarul nr.13 Chişinău, sau Penitenciarul nr.11 Bălţi.

Prin urmare, instanţa de fond, analizând toate condiţiile descrise, a considerat rezonabil de a reduce pedeapsa condamnatului, calculându-se o 1 zi de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ.

Astfel, din termenul pedepsei definitive stabilite lui Popovici Ion s-a redus pedeapsa, în condițiile art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, cu 45 zile pentru 443 zile, în care acesta s-a aflat în detentei, în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu calculare a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie.

Instanța de fond a considerat că reducerea stabilită este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanţelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporţional circumstanţelor constatate.

Colegiul penal conchide în urma verificării celor invocate că soluţia instanţei de fond este una întemeiată, bazată pe probele cercetate şi consideră că recursul declarat de administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani urmează a fi respins ca fiind nefondat, cu menţinerea încheierii contestate ca fiind legală şi motivată.

Colegiul penal consideră că nu pot fi luate în consideraţie afirmaţiile invocate în recursul administrației Penitenciarului nr.2 Lipcani, referitor la casarea hotărârii cu referire condițiile în care s-a deținut condamnatul, deoarece sunt declarative în circumstanțele stabilite pe caz, fiind expuse afirmațiile în viziunea autorului recursului, temei de casare a încheierii din motivele invocate nefiind stabilit.

Nu pot fi reținute nici afirmațiile invocate în recurs, că instanţa de judecată eronat a constatat condiţiile de detenţie contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, deoarece sunt declarative, totodată informația cu privire la condițiile de detenție anterioare denotă că condamnatul s-a deținut în condiții care au afectat drepturile sale.

Se resping și afirmațiile invocate în recurs, că consideră plângerea neîntemeiată, că deţinutului i-a fost acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, deoarece s-a ținut cont de situația stabilită în privința condamnatului, cât și datele rapoartelor nominalizate, fapt ce nu contravine prevederilor legale, astfel că Colegiul penal conchide că soluţia instanţei de fond este una întemeiată, bazată pe probele cercetate și prevederile legale.

La fel se resping și afirmațiile invocate în recurs, că judecătorul de instrucţie a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt şi de drept, în lipsa unei analizei complete, în ansamblu şi sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucţie bazată exclusiv pe alegaţiile condamnatului, deoarece sunt declarative în circumstanțele stabilite pe caz, încheierea instanței de fond fiind motivată în aspectul dat.

Totodată afirmațiile enunțate în recurs de recurent nu diminuiază condițiile precare în care s-a aflat condamnatul, mai ales că anume că administrația penitenciarelor nu este de acord ca să fie vizate condițiile rele a penitenciarelor, totodată s-a ținut cont de informația prezentată și referitor la instituțiile penitenciare.

Colegiul penal menționează, că rapoartele vizate descriu situația din penitenciar, iar administrația nu a prezentat dovezi privind îmbunătățirea substanțială a condițiilor de detenție pe parcursul urmat după vizitele efectuate în penitenciar și a concluziilor formulate, astfel că Colegiul penal conchide că soluţia instanţei de fond este una întemeiată și bazată pe prevederile legale și probele cercetate, astfel că instanța de recurs respinge recursul declarat ca nefondat.

Conducându-se de art.449 al.1 p.1 lit.a CPP RM, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

D E C I D E:

Respinge ca nefondate recursurile declarate de către directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani Socol Andrei împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 03.04.2024 la plângerea condamnatului Popovici Ion împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție, încheiere care se menţine fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător Rotaru Ala

Judecător Burdeniuc Ruslana

Judecător Pușca Dumitru